

De liefde is ...

Menigeen kan deze titel zonder blikken of blozen aanvullen met een al dan niet Bijbels geïnspireerd vervolg. En wie een citatenboek openslaat op het lemma 'liefde' kan nog jarenlang genieten van de vele mooie en soms zelfs lelijke variaties die over dit thema ten beste worden gegeven. Vandaag keer ik terug tot een oude liefde. Het zij me vergeven.

*Love – is anterior to Life –
Posterior – to Death –
Initial of Creation, and
The Exponent of Earth –*

Dit gedicht van Emily Dickinson luidt in de vertaling van Louise van Santen:

*Liefde –gaat vooraf aan Leven –
en strekt zich – voorbij Dood –
Is het Ontstaan van Schepping, en
Vertolker van Bestaan –*

Zoals altijd bij deze dichteres is het ritme belangrijk.

Contrasten spelen een sterke rol: *Life // Death, anterior // Posterior*.

Maar er steekt ook een ontwikkeling in: zonder de liefdesdaad ontstaat geen leven, de liefde gaat vooraf.

Na de dood blijft de liefdesband nog lange tijd bewaard.

De liefde is het begin van alle scheppingsdrang en is onderhevig aan een exponentiële uitbreiding van het aardse bestaan. De exponent – een term uit de wiskunde – is de vermenigvuldiger van het begin.

Het enjambement laat de voortgang duidelijk horen.

Na de dood leven wij voort in liefdevolle herinnering, onderdeel van de zich uitbreidende schepping, die geworteld is in dat ene woord: *Love*.

Liefde is ...

Wie het weet mag het zeggen.

Alle mensen hebben zo hun eigen ervaring met de liefde.

Het geheim van de liefde is doorslaggevend.

De schrijfster van het gedicht had haar eigen ervaring en heeft het weergegeven in dit schitterende gedicht, waarin zij de hele schepping heeft ondergebracht in dit ene vers en dit ene begrip.

Met liefdevolle groet,
Jan van den Berg,
emeritus predikant